

दासबोध प्रबोध

प्रश्नपत्रिका १ ली

ग्रंथारंभलक्षण आणि विमलब्रह्मनिरूपण

(द. १ स. १ आणि द. २० स. १०)

प्र. १ (अ) ज्या एकाच होवयेन दासबोध ग्रंथाचो सारांश सांगला ती ओवी बरयात.

(ब) द. १ - १ हातून खंचे विषय कांयच संशय नासतना सांगल्या अशें श्रीसमर्थांनी म्हणलां?

प्र. २ क्षुद्र वृत्ती आशिल्ल्या टीका करपी मनशाची भूमिका कशी आसता ? या भूमिकेतल्यान वाचकान ग्रंथ वाचू नये; हें कशें स्पष्ट केलां?

प्र. ३ “द. २० - १० हातून दासबोधातल्या तत्त्वज्ञानाचो सारांश ओतला” या विधानाचें खरेंपण सांगात.

प्र. ४ मुखार दिल्ल्या होवयांचो अर्थ स्पष्ट करात:

१) आतां श्रवण केलियाचें फळ | (१ - १ - २८)

२) जालें साधनाचें फळ | (२० - १० - २६)

प्र. ५ (अ) दासबोधाचो अभ्यास कशा पध्दतीन करचो याबद्दल द. २० - १० - ३१ आणि ३२ या होवयांत श्रीसमर्थांनी स्वतःच मार्गदर्शन कशा प्रकारान केलां?

(ब) मनाचे श्लोक , करुणाष्टकां , दासबोध हातूंतलो कांय भाग तुमी दिसभराच्या उपासनेच्या पध्दतीन म्हणतात?

प्रश्नपत्रिका २ री

महंतलक्षण, निस्पृहलक्षण आणि निस्पृहसिकवण
(द. ११ स. ६, द. १४ स. १, आणि द. १८ स. ३)

प्र. १ (१) महंताचें बरोवप , उलवप, चलप इ. कशें आसचें याबद्दलची ओवी बरयात.

(२) श्रीसमर्थांनी स्वतःच्याच उलवपाविषयी ज्या होवयेत स्वतःच बरयलां ती ओवी बरयात.

(३) मनशाचें शरीर मेळपाक खूप कठीण आसता , विवेक वापरून ताचें सार्थक करचें अशा अर्थाची ओवी बरयात.

प्र. २ प्रभु रामचंद्रांचे खंचे गुण द. ११ - ६ हातून सांगल्या? आणि ते कोणाच्या संदर्भात आसा?

प्र. ३ लोकांचे मन राखपाखातिर निस्पृह मनशाक खूप पथ्या सांबाळची पडतात. एकांतिकपणा नाका हें सांगपी ५ होवयो बरयात.

प्र. ४ निस्पृहसिकवण (द. १८ - ३) हातून ओवी क्र. १२ पासून २० पर्यंतच्या होवयांच्या अर्थाचो सारांश बरयात.

प्र. ५ श्रीसमर्थांक लागीं आशिल्ल्या ५ महंतांचि नांवा सांगून तांच्या मठांची गांवा सांगात.
(महंतांमदी अस्तुरींचोय आसपाव जाता.)

प्रश्नपत्रिका ३ री

चातुर्यलक्षण आणि चातुर्यविवरण

(द. १४ स. ६, द. १५ स. १, आणि द. १५ स. ६)

प्र. १ मुखार दिल्ल्या होवयांचो अर्थ सांगा.

(१) पीतापासून कृष्ण जालें | १५ - ६ - १

(२) समजले आणि वर्तले | १४ - ६ - २५

(३) भेटभेटो उरी राखणे | १५ - १ - ३५

प्र. २ कल्पना-विस्तार करा.

(१) १४ - ६ - २३ (२) १५ - १ - २१ (३) १५ - ६ - ८

प्र. ३ बरोवपाच्या कामाचें मोठेंपण श्रीसमर्थानी द. १५ - ६ हातून सुरवातीच्या पाच होवयात कशें सांगलां?

प्र. ४ टिपणा दियात-

(१) रेखा तितुकी पुसोनि जाते | (२) पडी घेऊन उलथावे |

प्र. ५ “मनशान शाणेपण वापरून मोठें जैत मे लोवचें” अशें सांगतना श्रीसमर्थानी खंची पथ्यां सुचयल्यां आणि खंचे मार्ग दाखयल्यात?

प्रश्नपत्रिका ४ थी

श्रवणनिरूपण

(द. ७ स. ८, द. ७ स. ९, आणि द. १७ स. ३)

प्र. १ द. १७ - ३ हातून पयल्याच ओवीत ग्रंथ सोडपापयली खंची तयारी करची असें श्रीसमर्थानी सांगलां?

प्र. २ श्रवणापासून खंचे फायदे मे लतात? धा लक्षणा बरयात. (द. ७ - ८)

प्र. ३ ज्ञानी साधकान अद्वैत ग्रंथाचेंच श्रवण करपाक जाय हो विचार श्रीसमर्थानी द. ७ - ९ ह्या समासातल्या तीन चार होवयांत मांडला. त्यो होवयो बरयात.

प्र. ४ “येकांती नाजुक कारबार | तेथे असावे अति तत्पर | त्याच्या कोटि गुणे विचार | अध्यात्म ग्रंथी” || या ओवीचें ७ - ८ ओळीत स्पष्टीकरण करात.

प्र. ५ १) तुमी आतापर्यंत आयकल्ल्या पाच प्रभावी प्रवचनकारांची नांवां सांगात.

२) ताणी केल्ल्या प्रवाचनातल्या खंच्या खास विचारांची छाप तुमचेर पडली ?

३) श्रीसमर्थ बरो ग्रंथ म्हणतात अशा ग्रंथांची लक्षणां सांगात.

प्रश्नपत्रिका ५ वी

नानाउपासनानिरूपण, गुणभूतनिरूपण आणि अजपानिरूपण

(द. १६ स. ९, द. १६ स. १० आणि द. १७ स. ५)

प्र. १ जगाभीतर खूप लोक खूप देवतांची उपासना करतात पुण ती एका अंतरात्म्याकुच पावता हें श्रीसमर्थानी कशें सिध्द केलां?

प्र. २ अंतरात्मा (किंवा आत्माराम) रूपान आशिल्ल्या जगदिशाचें मोठेपण द. १६ - १० हातून कशें वर्णन केलां?

प्र. ३ 'अजपानिरूपण' समासात साधना करपाची एक पध्दत श्रीसमर्थानी सुचयल्या; ती खंची?

प्र. ४ मुखार दिल्ल्या होवयांचो संदर्भासयत अर्थ स्पष्ट करात.

१) लक्ष्मीमध्ये करंटा नांदे | त्याचें दरिद्र आधीक सांदे | नवल केलें परमानंदे | परमपुरुषें ||

२) न्याय आणि अन्याय | होये आणि न होये | विवेकेविण काये | उमजों जाणें ||

प्र. ५ १) प्रश्नपत्रिका हातात पडल्यापासून पंदरशी भीतर आपलो स्वाध्याय सोडोवपाचो तुमचो संकल्प आसता? त्याप्रमाण वेळेंचें नियोजन तुमी करता?

२) प्रबोध स्तराचे दूसरे अभ्यासार्थी तुमच्या ओळखीचे आसात ? आसा जाल्यार तांच्याबरोबर चर्चा जाता?

३) तुमच्या गांवात 'दासबोध अभ्यास मंडळ' आसा ? आसा जाल्यार ताचें काम कशें चल्लां?

प्रश्नपत्रिका ६ वी

बद्धलक्षण, मुमुक्षुलक्षण आणि साधकनिरूपण

(द. ५ स. ७, द. ५ स. ८ आणि द. ५ स. ९)

प्र. १ द. ५ - ७ हातून मनशांचे खंचे चार वर्ग श्रीसमर्थानी सांगल्या?

प्र. २ बद्धाचो मुमुक्षु जावपाचे बदल खंच्या वेगवेगळ्या कारणांखातिर जावपाक शकता?

तुमचें यासंबंधात स्वतःचें कांय निरीक्षण आसा ? 'मुमुक्षुलक्षण' समासातली ओवी क्र. ६ ,
क्र. २० आणि क्र. ४१ हांचो अर्थ स्पष्ट करा.

प्र. ३ द. ५ - ७ 'बद्धलक्षण' निरूपणातल्या ३५ ते ४० पर्यंतच्या होवयात खंच्या लक्षणांचे वर्णन केलां?

प्र. ४ साधकाच्या अवस्थेतल्या सुरुवातीची अवस्था द. ५ - ९ हातून कशी मांडल्या?

प्र. ५ एखाद्या वीरपुरुषाच्या पराक्रमाभशेन साधकाचें वर्णन आयलां. अश्यो खंच्योय ५ होवयो बरयात. अशा प्रकारचें वर्णन एकूण कितल्या होवयांमदी आयलां?

प्रश्नपत्रिका ७ वी

दास्यभक्ती, सख्यभक्ती आणि आत्मनिवेदनभक्ती

(द. ४ स. ७, द. ४ स. ८ आणि द. ४ स. ९)

प्र. १ “दास्यभक्ती” आणि “सख्यभक्ती” हांच्यो व्याख्या ज्या होवयांमदी आयल्या त्यो होवयो बरयात.

प्र. २ “नाना रचना जीर्ण जर्जर | त्याचें करावें जीर्णोद्धार ||” या होवयेचें स्पष्टीकरण करपाखातिर द. ४ - ७ हातूंत खंचो तपशील सांगला?

प्र. ३ “सख्यभक्ती” संबंदान मुखार दिल्ल्या होवयांचो अर्थ सांगात.

(१) ४ - ८ - ४ (२) ४ - ८ - १२ (३) ४ - ८ - ३०

प्र. ४ मुखावयल्यो कल्पना ज्या होवयांमदी आसात त्यो होवयो बरयात.

१) देवापासून जो वेगळो (विभक्त) नासता तोच भक्त.

२) स्वतःकूच अर्पण करप (आत्मनिवेदन) ही सगळ्यात व्हड भक्ती.

प्र. ५ (अ) मुक्तीचे चार प्रकार अध्यात्मशास्त्रात सांगल्यात. तांच्या संबंदात ४ - ९ - २६ ते २९ पर्यंत कसली माहिती दिल्या?

(ब) नवविधाभक्ती म्हणजे कितें ? तातुंतल्या भक्तिचो खंचो प्रकार तुमकां सोपो दिसता? एका प्रकारातल्यान दुस-या प्रकारात आपलो प्रवेश जावपाक शकता?

प्रश्नपत्रिका ८ वी

परमार्थस्तवन, प्रत्ययविवरण आणि यत्ननिरूपण

(द. १ स. ९, द. १३ स. ७ आणि द. १९ स. ७)

प्र. १ मुखार दिल्ल्या होवयांचो अर्थ स्पष्ट करा.

- १) अनंत जन्मीचें पुण्य जोडे | (१ - ९ - २४)
- २) कर्तयासी वोळखावें | (१३ - ७ - २९)
- ३) अभ्यासे प्रकट व्हावे | (१९ - ७ - १७)

प्र. २ श्रीसमर्थांनी परमार्थाचें मोठेंपण द. १ - ९ हातून वर्णन केलां. तातूंतले कांय वेचीव मुद्दे धा ओळीत बरयात.

प्र. ३ मुखार दिल्ल्या होवयांचो कल्पनाविस्तार करात.

- १) विचारें प्रकृति संव्हारे | दृष्य अस्तांच वोसरे | (१३ - ७ - १२)
- २) अवघेच नष्ट येकला भला | काशावरूनी | (१९ - ७ - १३)

प्र. ४ लोकांक शिकवण दिवपी महंतांक मुखार दिल्ल्या होवयात खंचीं सुत्रां सांगल्यांत ?

(अ) १९ - ७ - ६ (ब) १९ - ७ - ८ (क) १९ - ७ - ११

प्र. ५ (अ) या म्हयन्याच्या स्वाध्यायाखातिर वेचून काडील्ल्या समासांतल्यान खंच्याय एका समासाचेर सुमार पंदरा मिनटां विवरण करपाक सांगलें जाल्यार तुमची तयारी आसा?

(ब) वयर दिल्ल्या समासांतल्यान खंच्या समासाची निवड तुमी करतले ? तातूंतले पाच मुद्दे एका एका वाक्यान बरयात.

किंवा

(ब) वयर दिल्ल्या समासांत सुभाषितासारक्यो ज्यो होवयो आसात अशें तुमकां दिसता अश्यो तीन होवयो बरयात.

प्रश्नपत्रिका ९ वी

विवेकवैराग्यनिरूपण, आत्मनिवेदन आणि आत्मानात्मविवेक

(द. १२ स. ४, द. १२ स. ५ आणि द. १३ स. १)

प्र. १ मुखार दिल्ल्या अर्थाच्यो होवयो बरयात.

- (१) विवेकान 'हांव'पण आणि वैराग्यान प्रपंचाची आसक्ति सुटता , याभशेन बंधनांतल्यान सुटता तोच निःसंग योगी.
- (२) वारो नासता तेन्ना म ळभ फक्त उरता त्याचभशेन अष्टदेहांचें निरसन जातकुच दाट परब्रह्म उरता हाचो अनुभव पळवचो.
- (३) सामकें मुयेपासून ब्रह्मा आदि देवांपर्यंत सगळेच शरीर धारण करपी आसात.

प्र. २ संदर्भासयत मुखार दिल्ल्या होवयांचे स्पष्टीकरण करात.

(अ) तिहींप्रकारें आपण | नाहीं नाहीं दुजेपण || १२ - ५ - २१

(ब) येकेंवीण येक काये | कामा नये वाया जाये || १३ - १ - २२

प्र. ३ "वैराग्य नासत जाल्यार विवेक पांग ळो जाता तर विवेक नासत जाल्यार वैराग्य दुराग्रही जाता." या विधानाचें स्पष्टीकरण द. १२ - ४ च्या आधारान करात.

प्र. ४ (द . १३ - १ - ५ ते २० या होवयांच्या आधारान) शरीराच्या संसर्गान आत्मा खंच्यो क्रिया करता; तांचें वर्णन करात.

प्र. ५ द. १२ - ४ मदीं श्रीसमर्थाचें जणू स्वतःचेंच प्रतिबिंब आमकां दिसता , अशो दोन होवयो बरयात.

प्रश्नपत्रिका १० वी

सद्गुरुस्तवन, संतस्तवन आणि सिध्दलक्षण
(द. १ स. ४, द. १ स. ५ आणि द. ८ स. ९)

प्र. १ अर्थ स्पष्ट करात.

- (१) आदित्ये अंधकार निवारे | (१ - ४ - १०)
- (२) जो बोलकेपणें विशेष | (१ - ५ - ११)
- (३) सकळ धर्मांमध्ये धर्म | (८ - ९ - ५४)

प्र. २ सद्गुरुस्तवन करतना खंचीं उदाहरणा दिल्यात आणि ती उणी पडतात हैं कशें स्पष्ट केलां? ओवी क्रमांक १ - ४ - १५ ते २५ च्या आदारान उत्तर बरयात.

प्र. ३ वाणी आणि बुध्दी या शक्तींच्या पलीकडे आत्मवस्तू आसा हैं ? - ५ - ९ ते १२ पर्यंत कशें सांगलां?

प्र. ४ सन्तांचें मोठेपण वर्णन करपी वेचीव ३ होवयो बरयात.

प्र. ५ सिध्दावस्थेत मेळपी 'कसलोच भय ना , कसलीच आशा ना आणि कसलोच संशय ना ' अशी अवस्था लोकमान्य टिळकांच्या जीवीतातल्या खंच्या प्रसंगात तुमकां खास करून अनुभवाक येता? तो प्रसंग थोडक्यात बरयात.

प्रश्नपत्रिका ११ वी

करंटपरीक्षानिरूपण, करंटलक्षणनिरूपण आणि सदेवलक्षणनिरूपण

(द. १८ स. ५, द. १९ स. ३ आणि द. १९ स. ४)

प्र. १ मुखार दिल्ल्या अर्थाच्यो होवयो बरयात.

- १) फडणीसीचे लक्षण; म्हणजे वेळ फुकट घालोवप ना..
- २) असत्य म्हणजे पाप, सत्य म्हणजे स्वतःचें खरें रूप.
- ३) पापाक लागून दारिद्र्य व दारिद्र्याक लागून पाप एकठांय जाता.
- ४) खूपजाणांची मना राखलीं जाल्यार भाग्य येता.

प्र. २ टिपणां बरयात. (खंचीय दोन)

- १) आळसाक लागून खंची हानी जाता?
- २) दुश्चीत आळसाची रोकडी प्रचीति खंची?
- ३) अवघेचि सुखी असावे | ऐसी वासना

प्र. ३ सदेवाचीं धा लक्षणा बरयात.

प्र. ४ प्रत्ययाचें महत्त्व समर्थांनी 'पसेवरी वैरण घातलें' इ. होवयांनी समजोवन सांगलां. तांचें थोडक्यात स्पष्टीकरण करात.

प्र. ५ आध्यात्मिक ग्रंथाचें फक्त पारायण करप योग्य न्हंय हें श्रीसमर्थांनी कशें समजोवन सांगलां?

प्रश्नपत्रिका १२ वी

आत्मानिरूपण, चत्वारजिन्नसनिरूपण आणि देहेक्षेत्रनिरूपण

(द. २० स. ४, द. २० स. ५ आणि द. २० स. ८)

प्र. १ मुखार दिल्ल्या होवयांचो अर्थ स्पष्ट करात.

- १) प्रगट रामाचें निशाण | २० - ४ - १४
- २) नर तोचि नारायण | २० - ५ - २८
- ३) आवाहन विसर्जन | हेंचि भजनाचें लक्षण | २० - ८ - ३०

प्र. २ 'मनशाची कूड' या यंत्राची तोखणाय श्रीसमर्थानी द. २० - ८ हातूंत कशा भशेन केल्या?

प्र. ३ (अ) संसाराच्या घडणुकेतले चार घटक २० - ५ - १ या ओवींत कशे स्पष्ट केल्यात?

(ब) 'सामर्थ्य आहे चळवळीचें |' या ओवीचो कल्पना विस्तार करात.

प्र. ४ द. २० - ४ - ५ हातून आवयचें मोठेंपण कशें दाखोवन दिलां?

प्र. ५ (अ) "पृथ्वीमध्ये जितुकी शरीरे | तितुकी भगवंताचीं घरें |" हाची अनुभूति आयली जाल्यार मनशाच्या दिसपट्ट्या जिणेत बदल जातलो?

(ब) 'प. दा. अ.' उपक्रमाक लागून समर्थ विचार समजून घेवपाक तुमका मदत जाल्या?

(क) तुमी दासबोध अभ्यास वर्गाक गेल्यात? गेल्या जाल्यार केन्ना आणि खंय?

(ड) आपल्या ह्या उपक्रमाचो तशेंच दासबोध ग्रंथाचो प्रसार वाढचो या खातिर तुमी कशे यत्न करपाक शकता?

(इ) तुमचेकडेन 'अर्थासयत दासबोध' ग्रंथ आसा? तुमी 'सज्जनगड' हें मासिक घेतात?